

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЕДОВИЙ ОРГАН ЗАКОНОДАВЧОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ
СОВОКУ В ЗАСИДНИХ ДЕРЖАВХ АМЕРИКИ

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXX Число 53 Джерси Сіті, Н. Дж., вівторок, 7 марта, 1922 VOL. XXX No. 53 Jersey City, N. J., Tuesday, March 7, 1922 THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

БАВОВНИНІ ФАБРИКАНТИ ПОЧИНАЮТЬ ГОДИТИСЯ ЗІ СТРАЙКАРЯМИ

ПРОВІДЕНС, Родд Айленд, 4. марта. — Декотрі бавовні фабрики в Новій Англії почали уже залагоджуватися зі страйкучими робітниками.

Вчора фабрика "Ейскс Фінішннг С'о" в Потакет поддала до відома, що вона загодялася зі своїми робітниками; фабрика обіцяла відкрити своє розпорядження про 20-процентну знижку робітничій зарплаті, а робітники обіцяли вернутися до роботи. Нині те саме зробила ще одна фабрика, Бункет Фолс Мілс у Бункеті, котра наймає кожд. 150 робітників; після згоди межи нею та страйкучими робітниками, фабрика має задержати на далі 48-годинний день праці, а робітників мають прийняти знижку від 6 до 10 процент.

ПРОТИ РЕШТИ ФАБРИКАНТІВ СТРАЙК В ПОСВІМІ РАЙОНІ

Проти тих фабриканти, що не погодилися свого неперозуміння з робітниками, страйк аде в повнім ході.

Джасей Дік, організатор юні бавовничних робітників Ді Амалагеміа Текстил Беркерс, котрий веде страйком в долині Потакет, і Томас Мемогтон, президент юні Юнаїтід Текстил Беркерс, заявили нині, що вони зміниють юніні пікету при кождій фабриці по цілому бавовному округу. Се "змінені пікетування" буде досупене супроти декотрих фабрик дуже далеко, а одна фабрика буде навіть "масове пікетування". В тих місцевостях, де військовій власті, законній фабрикантам, відгукати пікету під фабрик, юніні організатори страйку мають боротися безпосередньо за право робітників до утворювання "соціалістичного брату фабрик".

Стейтс Рада Посередництва запитує нині знов якийсь виступ щодо залагодження страйку. В своїй заяві каже вона, що вона запропонує спосіб залагодження страйку, дуже цікавий для загальної публіки, однак ще не розкрила, на чому він має полягати.

СПРАВА НОВОГО МАЙНЕРСЬКОГО КОНТРАКТУ

ІНДІАНОПОЛІС, 4. марта. — Представителі властителей копалень вугля предложили майнерському юніам, щобі вони поробили з ними нові контракти на тіх основі, що майнери кожного стейту мають контракти особно з властителями.

Юні Ді Юнаїтід Майн Беркерс офі Америка відкинула се пропозицію, домагаючися від властителей копалень, щобі вони зробили один загальний контракт з юніні майнерами цілого центрального вугельного округу, що обіймає стейти Іллінойс, Індіана, Огайо та західну Пенсильванію. Засліама юнініх урядників, які відбувають цей вчора і нині, затвердили се становище і заявили, що лише через згоду з майнерами усього вугельного округу можуть виконуватися запобіжні непереривні праці на початку літніх. Чи на випадок відмови властителей прийти до страйку, се буде залежати від рішення самих майнерів, котрі незадовго будуть голосувати через референдум над тим, чи виходити до страйку.

УРЯД ХОЧЕ БУТИ ПОСЕРЕДНИКОМ

ВАШИНГТОН, 4. марта. — Департамент Праці дав до зрозуміння, що міністер праці Дейвідс думає незгодно виступити зі спробою посередництва межи властителями копалень вугляного басейну та майнерами, щобі запобігти страйку, котрий грозить вибухнути на початку літніх.

Дейвідс усе має віділюватися до властителей копалень, закликаючи їх до відбуття конференції з представниками майнерів.

ХОЧУТЬ ДАВАТИ БОНУС РОДИНАМ ПОМЕРШИХ ЖОВІРІВ

ВАШИНГТОН, 4. марта. — Сорок більшість членів палати конігету для розподілу, котрі недавно придумали такий план відгородження для бущих американських жовірів, що уряд не буде потребувати видавати в се гроші через 20 літ, а жовіри будуть мати достатні гроші від банків, винирну юніні поля бонуса, сирі разом із родині жовірів.

Нісля сорок пільну родині жовірів, котрі померли нісли повороту з військовій службі, майнім також достатні винагородження від держави. Спосіб улаштування сього бонуса майнім буде такий самий, як для самих жовірів. Призначення сього бонуса обрешують, що се буде коштувати державу не більше як 25 мільонів доларів.

ПРЕЗИДЕНТ ГАРДІНГ ПРО ОДИН РІК СВОГО УРЯДОВАННЯ

ВАШИНГТОН, 4. марта. — Президент Гардінг вийшов перек Юліаном Пресер промову, в котрій говорив про рік свого урядовання в характері президента Злучених Держав.

Промову доміжко його промови було те, що ніхто не обіцяв йому, що його уряд нічого нікого не зробив крім того, що звернувся крадіж нормальних умов, то аби се треба уважати великим успіхом. Він признав, що в його часі держава була не доміглася досягнення, якого він бажав, і що в недалій справі його погляд на державу змінявся.

СЕТЕРІНА ІМІГРАЦІЯ З РОСІЇ

Від 1-ого липня 1921 до 15-ого лютого 1922 прибуло до Злучених Держав 16,899 імігрантів з країн колишньої російської держави — Росії, України, Сибіру, багатирих країн і т. д. По закону обмежуючому іміграцію до трех процентів, до 30-го червня с. р. може бути допущено се 18,098 імігрантів з тих усіх країн, які разом можуть дати т. зв. російську іміграційну квоту, 34,247 голов. Однак по всім відомостям, що число те не буде осягнути на протязі цілих п'яти місяців. За трудностями відходу з Росії, недостатком нормальних консулярських з'явисті і т. п. переселення в Америку дуже утруднене. Напшортом російським емігрантам американські консули заперечують. Наприклад, американський консул в Варшаві не візвзе вже польських паспортів (польська квота на сей рік вичерпана), але урешті Росії можуть се дістати в Варшаві американське візо.

ІМІГРАЦІЯ І ЕМІГРАЦІЯ З ПОЛЬЩИ

В 1921 році з Злучених Держав в Польщу виїхало 52,078 осіб, а з Польщі в Америку приїхало 25,781 імігрантів. Інтересно, що між виїхавшими з Америки в Польщу було лиш 4 процент жінок, а поміж приїхавшими з Польщі в Америку аж 88 процент жінок. Іншими словами: Польки вертаються в Польщу, а польські Жиди емігрують в Америку.

ІТАЛІАНЦІ ПРОТИ "СИНІХ ЗАКОНІВ"

Одні з найбільш поширених італійських газет в Америці, філадельфійська "Опініоне" закликає своїх земляків, щоб протестували проти введення "синих законів" і інших реґіляцій-реформаторських законів. "Сині закони", — пише та газета, — звернуть нас до чадісн шуритин, що в медію замикали котів під замок, аби миши не лопили, і чоловіки, що в медію пошуцвали свою жінку, публічно били різками. Виступаючи наче-б то обороняючи реґілії ті реформатори хочуть для своїх користі монополізувати всі медіи в Америці, але люди не могли ніяк вичити своїх прогнів, лиш що неділі платити їм за науку моральності".

ФАЛІШНИЙ ЧОРТ

Одні селянки зі села Секуін, в Ковеліах, на Водині дістали переказ з Америки на поважну квоту. У ніччу пору тихі башеннісній дівчинки жінок займалися потворами з рогами. "Так і так", каже, "літні, що ви маєте одержати з почти, вони — чортівські. Я се завіряю ніби прийду за ними". Засуджують неабияк біди жінки. Але на її шасть се доваляється її спокви і проти волі сеї жінки зроблено засіаку на чортів "хуїни" в турної діяльності Оліг Кук-уодітідіах вівд влад до рук балівської обшодий буюковської Вуїлс. Вуїлс се місцевий содзіе (вікі).

ХОЧУТЬ НАВІДВАТИ ЗАСІДНИХ З МЕКСИКАНСЬКИМИ КІНГАМИ

МЕКСИКО, Мексико, 4. марта. — Сюди приїхали тіх представників американських юніам, а саме Юрі, урядник нафтової юнії в Мадері, Келі, президент юніні земляків маїністів та Мерію, представлелю юніні відділення залізні; шль їх приїзду навізати сербачі з'явисті межи американськими та мексиканськими юнініми. Готний приймав в імені мексиканського уряду Валенсія, засідуючий міністра внутрішніх справ.

ДО ЛАСКАВОЇ УВАГИ!

Отже, повідомляємо, лиші Шанслю Громадянство, що Кінґеріа М. Н. Собоза (Ukrainian Publishing Association), яка діє під назвою "Свобода" під числом 200 Бейт-Вей Свейк, Нью-Йорк, Н. Я., знаходиться тепер в дом'ї В. Н. Собоза в Джерси Сіті.

Всі ті люди, які Заміама, котрі мали знаменувати дію з "Свободою" М. Н. Собоза в Нью-Йорку, будуть лишіні відношення з усіма справами, жовірами в обсяг друкарства і кінґеріа, на адрес:

"СВОБОДА", 88 QUINN ST., JERSEY CITY, N. J.

Мі замовлення, як у меншій так і в більшій кількості, ми погодимо відплатити поштою софісно, ретельно, ширі і во можливо найнижчий цінах.

Дякуємо за достеperedнє прихильності до нашої інституції і надіємось далішій зв'язі з Вами.

Останньою з виконаних показань

Адміністрація "Свободи".

ПОМЕР ВІД ДРУГОЇ НЕДУЖИ У СВОБОДУ ЖИТТЯ

В місті Альбукерке, в стейті Нова Мексико, помер олодзітій Мавс Мануель Антоніо Ортис. Помер від інфаркту, на котроу заслав лише кілька днів тому. Було се друга хвороба в його житті, котра числїдо у же 112 літ. За сей довгий час він хорів лише раз, і до самого заслаблення на "флю" кожного дня їздив на коні на прохід.

ЩО РОБИТИ І ЧИМ ЗАРОБАТИ НАСЕЛЕННЯ НЬ-ЙОРКУ

Послідня перепись (1920-го року) вказала в Нью-Йорку 5,628,048 голов населення, в тім числі "заробітчанів", значить, працюючих за грошеву плату або за грошевих зисків, 1,839,683 чоловіків і 691,729 жінок, в купі 45 процент всієї людності. Решта — діти, що ще не можуть працювати, жінки, що займаються лише домашнім господарством, і шрешті невеличка кількість людей, теж збільша жеміш, що ватали нічого не робити. За те в категорію заробітчанів переліси влісчючі в багатих людей, що для зиску роблять такий чи інший бізнес.

Далше аналіз переписи оголошений тепер Цензусовим Бюрою, показує як розлізяться те заробітчане населення і які головні роди заробітків. Найчисленніший гурт в нью-йоркським населенні творять "алекри" канцеляристи, писарі та інші офісові робітники. Понад двісті тисяч осіб (весьма значуща в державній урядовій кілі призначень по маґістратах, яких теж називають клерками, на стенографі і машиністках), а саме 137,283 чоловіків і 68,949 жінок заробляють такою чи іншою боровою роботою. За клерками чергою слідує прислуга та "вейтери" в їдальнях в ресторанах і готелях: 54,970 мушин і 94,658 жінок. Треті по числу клерки і кунці (без гуртових торговців): 114,671 чоловіків і 7,056 жінок. Четверті працівники ("селсменс") по магазині: 91,625 чоловіків і 27,610 жінок. Пяті краєвці: робітників, 92,891 і робітниць, 16,650. Шесті бухгалтерів, касієрів і ділових: 42,449 чоловіків і 40,234 жінок. Семі стенографісти і машиністські: 7,146 чоловіків і 72,935 дічат.

По клерках, купчих і крамарях, краєвцях робітниках, працівниках, вейтерах і касієрах та бухгалтерів слідує в мужеських професіях: 49,185 шоферів, 42,664 машиністів і робітників в машинних фабриках; 42,478 теле, 37,060 протівних робітників і вигуржників, 28,785 погоничів і вівників, 22,950 будівельних робітників, 21,445 механіків і електриків і 20,823 друкарі і наборщики.

Окрім вейтерок, стенографісток і машиністок, клерків, бухгалтерів, касієрок і працівників, поміж працюючих жінок є ще 27,546 учительок, 22,068 самогоничок, 20,768 медсестерок, 15,843 працюючих, 11,475 медсесток і 10,678 повитух.

Врешті послідня перепись, найшла в Нью-Йорку: 37,775 фабрикантів мушин і 1197 жінок, 14,616 банкірів мушин і 256 жєнщїн, 11,246 адвокатів і судіа чоловіків і 253 жінок, 11,726 помічників і 29 помічників, 4373 державних і стейтських урядників і 189 урядниць, 4037 співачки і актриси, 10,100 музикантів і учениць музики, 5,223 музикантки та ученички, 5094 акторів і 5053 акторки, 4481 письменник, редакторів та репортєрів і 1553 акторок той самої професії.

ПОЛЬЩА БОЙТЬСЯ ЧОРТА, ЯКОГО САМА ВИКЛИКАЛА

ВАРШАВА, столиця Польщі, 4. марта. — Польща по назіа, що лавового столічю і округ заповнила там свої вибори до так званого вилєнського сейму, до якого "вибрано" 102 послів. Той "сейм" недавно уклав 96 голосами проти 6, що Вилєнщина має вилєтати до Польщі з її італіанської часті.

В тім сід, сей вилєнський "сейм" вислав делеґацію до польського правительства в Варшаві, щобі прийняв се постанову і погодився вилєти Вилєнщини до польської "рєчипосполитої". Польське правительство, лиші провідний прем'єр Поніковський бо готує прийняти се рішення і по-робити заходи для проголошення Вилєнщини "свободною" частию Польщі. Однак в останній хмілі воно дістало "спротив" від аліантів, а від Англії навіть отверту загрозу.

Далого правительство Поніковського хотіло вийти з положення хитрим способом. Воно заявило вилєнський делеґату (Появма, вибраним польськими кандидатми), що треба вилєти Вилєнщини до Польщі вважати за довершене діло, але проголошення сього довершеного діла треба відложити на неозначений час в будучині. В той спосіб Поніковський сподівався задоволити і аліантів і своїх "послів" з Вилєнщини. Але не задовалим ані одних ні других.

Переговорю з вилєнськими делеґатами тривали кілька днів і не донели до нічого. Делеґати вкотре стояли при своєму домаганні, що Вилєнщина "мусить" вилєтати до Польщі яко її спадкова части і примушення, казали, "мусить" наступити сейчас. На се Поніковський не має відваги згодитися і уступати зі своєю становища разом з цілм міністерським кабінетом.

Що далі буде, не знає. Писувський хоче примушення Вилєнщини до Польщі за будь-яку ціну, але також не має відваги наступити явию прохи воно діляти.

Ділітого справа далі остаеться нерішена і в Польщі дає тріпати політична криза.

СОРВА ВІРШЕННЯ ДЕРЖАВНОГО СТАНОВИЩА УКРАЇНСЬКОЇ БУКОВИНИ

ЛОНДОН, 10. лютого. — Тутенійський літерний "Дейл Крєнін" доносить, що аліантська Найвищий Рада має вирішити справу державного становища української Буковини разом зі справою Східної Галичини.

КАЖУТЬ, ЩО ЛОЙД ДЖОРДЖ ПРИГОТОВЛАС НОВУ ПОЛІТИЧНУ ПАРТІЮ В АНГЛІЇ

ЛОНДОН, 4. марта. — В тутенійських політичних кругах займають брєвато питанням, який буде в Англії політичний уклад, коли прем'єр Лойд Джордж уступить зі сього становища.

Завопідлясть, що тоді колаші розлізяться, а вилєватись свою діяльність окремо консерватисти і ліберали. Однак кажуть, що Лойд Джордж тоді не піде ні з олімою ні з другою, але зорганізує нову партію з лібералів і поступових консервативів, яка проголосить нову програму перд виборами. Головні засади сеї нової партії були би: поступ, замирення Європи, привернення економічної рівноваги в Англії.

Поскощо под вигляд такої нової партії годі говорити. І сїя могла би показатися шовно тако, якби до неї приступили впливові, спосібні і діалій одиши.

Завенюють також, що не ввилючено, що Лойд Джордж цілком устепує влі громадського політичного життя, а займається домашніми мушюними справами до того часу, поки край знода не покличе його на провідне становище.

ІТАЛІЙСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ ЗАЯВЛЮ ПОРТОВЕ ВІДНО МОСТО ФІОМЕ

РІМ, столиця Італії, 3. марта. — Ілліні "фаніст" (італійські націоналісти) заявили відно місто Фіоме.

Вони виступили 28 марта вийшли кулі на державну палату, почим урядові вийшли з будівлі білу фану і підпалили. Вони заявили, що хотять вилєтати в руки італійських властителей, але провідний "фаніст" Фуґата не згодився на се і вони мусли відійти від сього з президентом Італіїні беззвучно.

Офіс Італійської влади знову, в який севари, що перелав владу в Фіоме (Рейні) Італійськомую Громадянськомую Конігету Обшодий міністр перелав заохочення владу в свої руки при повноі оружній силі і перерозути.

БОЛЬШЕВИКИ ВЖЕ НЕ ТРЕБА БОГАТО ДЕРЖАВНОГО УРЯДОВОГО ПРОМІСЛУ

МОСКВА, столиця Московської, 2. марта. — Російське (московське) правительство оголосило, що покінуло міндо-поль сьанного промислу.

Большевиська газета "Правда" пише, що прийшов час, що каже голі збавити себе правні держави в олімоу оспєдку в олімх рубрах (шосе той час доносил не тільки "Правда" а й інші газети, що не тільки "Правда" (слова Московських) аніжні дла не три мільйони, а навіть принаймні мільйон олімоу в приватних руках на місцях (большевиками вистарпані, тай три державні монополії; не большевиків, голод і, чєку).

"SVQBODA",
55 Grand Street, Jersey City, N.